

ryngis omnes, & qui palpebrarum motuum autores sunt, & qui narium alas mouent. Alios in cutem, ut laborum musculos, alios in aliud quidvis, ut oculorum musculos in duram oculi tunicam, & penis quatuor musculos, in penis corpora, & urinae meatum, dein testis musculi, in uas semen à testibus sursum deferens. Ad hæc musculos recto intestino proprios, in eius intestini exteriorem tunicam, & circularem uesciæ colli musculum, ad meatum urinae corpus appantari inferi; cernimus. Cæterum & ab insertione musculi isto quoque modo differunt. Quidam à pluribus partibus enati in unicam inferuntur, ut musculus brachium pectori admovent, & is qui brachium attollit, ex pluribus orti sedibus, duntaxat in humeri os inferuntur. Ita etiam qui brachium deorsum trahit, ex plurium uerterbrarum spinis oritur, attamen in unicum humeros tantummodo definit. Pari etiā ratione & scapulæ motum autores muscoli ad unum omnes, ex pluribus ossibus initium sumunt, & uni tantum scapulæ implantantur. Quidam uero ex uno osse exorti in plura inferuntur. Musculus enim qui à scapulæ basi prodiit, respirationisq; subministrat, in octo superiores thoracis costas inferitur. Eius quoque generis sunt, qui quatuor pedis & manus digitos extendunt, deinde qui nati alas simul superius labrum mouent, in cutem cartilaginemque implantantur, quemadmodum & septum transversum, quod alicubi ossi, alicubi cartilagini innascitur. Quidam etiam à pluribus enati ossibus in plura quoque inferuntur, ut musculus à ceruicis uerterbrarum spinis enatus, qui in aliquot superiores thoracis costas implantatur, thoracemque mouentium in homine tertius habebitur. Præterea dorsum mouentes muscoli ad unum omnes, in hunc ordinem ferè referuntur. Item his differentiis illæ cōsentiant, quæ ab ea quam musculus mouet, particula desumi possent, quum omnes muscoli eius, cui inferuntur, partis uoluntario motui præsent. Porro ab insertione & ortu simul alia sumitur differentia, quæ alijs musculi ab illo osse orientur, quod mouendo ab illis ossi, cui etiā inferuntur, alligati est, proximumque uisitur, ut tres muscoli ex ilium osse in femoris os inferuntur, septimus & octauus tibiā mouent, qui à femoris osse enati tibiæ implantantur. Alij uero à superiori aliquo osse, & non illi, cui inferuntur, proximo originem ducunt, ut muscoli tibiæ motibus famulantes, qui à magnis ossibus sacro ossi connexis principium obtinent, ex quorum numero sunt uniuersi tibiā mouentes, septimo & octauo tantum exceptis. Istis respondent, qui secundum cubiti aut tibiæ longitudinem extensi digitos adeunt. Forma etiā omnium musculorum haud eadem est. Quidam enim sunt, quos muri aut lacertæ (si ipsi pedes tantum abscisos sinxeris) ac pisci musculo, & alijs multis piscibus appositè cōferas, ut scilicet musculi caput, lacertæ, aut piscis, aut muris capiti, uentrem autem corporis trunco, tendinem uero caudæ assimilare queas. Est autem huius ordinis musculus, qui ab interno humeri tuberculo enatus, ac radicis postbrachialis ossis, quo index sustinetur, insertus, brachialis flexioni subleuit. Talis etiam est, qui primus in tibiæ anteriori sede occurrit, & in pedis os, cui magnus digitus articulatur, insertus ad pedis eleuationem famulatur. Sunt & alij eius generis non pauci, uerum nullus æquæ ac duo nuper dicti muris effigiem exprimunt. Qui autor est maximæ pollicis abductionis à cæteris digitis, & alius qui paruū digitum à cæteris maximè in latus amouet, tam in pede, quam in manu, ad nuper dicta quoque figura eleganter accedunt. Unde etiam arbitror, inter reliquos corporis musculos (quasi nulli essent alij) illos, qui ad pollicis primum articulum habentur, Bruxellensibus, & alijs quibusdā nationibus mures nuncupari, alijs uero ita appellari cubiti flectentium anteriorem. Itatorum autem uulgus in quibusdā corporis partibus, nescio quem, pisciculum esse fingit, eo nomine indicans musculos piscis imagini non ab similes. Vt cum sit, ab eiusmodi murium, aut musculi piscis, aut lacertarum similitudine, omnes muscoli à Græcis & Latinis suum nomen fortiuntur, etiā si quamplurimi musculi illorum animalium effigiem nulla ex parte referant. Quandoquidem alij figura triangulari constent, ut brachium attollens musculus, & is qui scapulam pectori adducit, & qui brachium declinæ ad dorsum uellit. Alij quatuor constant angulis, ut scapulam dorso admovent, musculus, & qui ad brachiale positus, radij motus in prouum autor est, qui ambo etiā quodammodo quadrati sunt, ut & latus sub colli & genarum cute occurrens musculus, qui ex carnea membrana constituitur. Alij etiam quinque angulos exprimunt, ut is qui brachium pectori adducit, quamuis illum alij non ita exactè illius latera perpendentes, triangularem esse asseruerint. Qui ex scapulæ basi natus, octo superioribus costas inferitur, si obiter spectetur, quadrangularis apparebit, at si ipsius in costas insertiones quis perpenderit, tot angulos illius insertionis lateri tribuet, quot digitis implantari uidet. Atque huius etiam figuræ est, abdominis musculus obliquè descendens exortus, & quorundam thoracem mouentium insertio. Sed plures angulis etiam tribuitur musculo, latus tendinem sub manus cute producenti, & alijs omnibus in plures tendines cessantibus. Verum angulis his postpositis, mirabilis formæ est musculus, singulis costarum radicibus tendines exporrigens, quem aloes radici, aut palmiti non ineptè assimilaueris,

Ab ea quæ mouetur particula.

A forma

Musculi nomen unde desumitur.

ueris, ut radicis quidem truncus, musculi carnosa esset pars, tendines autem furculi, quos geniculi ab humiliori tantum parte radix pullulat. In palmiti uero lignosa pars, musculo conferetur, folia autem ab altero duntaxat latere educta, tendinibus. Quinetiam huius quoque ordinis est, longissimus dorsum mouentium musculus, qui in apices transversorum processuum thoracis uerterbrarum potissimum inferitur. Septi quoque transversæ figura admodum rara est, accedit autem raia (quem Bostron Græci appellat) piscis effigiei, si modo illi prius caudam secundum longitudinem diuisam sinxeris. Anulus uero respondent, qui facium excretionibus præficiuntur, tam is scilicet qui ad anum spectat, quam qui orbiculatim uesciæ ceruicem ambit. Pyramidem uero & turbinem musculus refert, inter oculi musculos ordine septimus, oculique radici insertus. Musculus quem palpebram deorsum agere credimus, nostro C similis uisitur. In tibiæ etiam posteriori sede iuxta calcem, musculorum imagines occurrunt, laniorum securi non admodum ab similes, ut musculus secundum pollicis os flectens, & qui tertium quatuor digitorum os flectit, & unus qui sub planta tendinem porrigens, ad pedis in posteriora reflexionem iuuat. Horum namque musculorum uenter, securis ferro, tendo autem, capulo obscure respondet. Iam si ueriusque lateris musculus, qui secundus inter scapulæ motores habebitur, cōsideraueris, non à fatanæ qui Iesum in deserto tentauit, sed ab horum musculorum forma Franciscanos, Iacobitas, & præcipue Benedictinos suæ cucullæ imaginem mutuasce contendentes, quantum scilicet eius dorsum scapulasque integit. Verum ne in musculorum figuris recensendis, & potissimum eorum, qui ad femur tibiæque pertinent, in monachos alicubi præter sententiam religionemque impingam, duntaxat cōmemoratis à figura differentiis adijciam, quosdam musculos ampliorum multo habere insertionem, quam ortum. qualis ille est, qui à scapula pronatus octo thoracis costas inferitur, dein transversus abdominis musculus, quemadmodum & obliquè descendens. Alij latus obtinent principium, & sensim coarctati in acutum feruntur, ut musculus brachium sursum agens, & alius qui id deorsum ad dorsum trahit, præterea omnes ab ilium osse in femur inserti. Alij ortum insertioni æqualem nanciscuntur, ut qui scapulæ basi insertus eam dorso attrahit, dein & intercostales omnes, præterea quadratus musculus in cubito, iuxta brachiale reconditus, radijque in prouum circumuertens. Ex narratis musculorum differentiis liquidò constat, alios esse longos & graciles, ut eum qui ab ilium ossis appendicis anteriori parte in tibiā fertur, totiusque corporis longissimus est, & etiam gracilis. Musculus à scapula ad hyoides os productus, pro sua proportionem similiter longus & gracilis est, quemadmodum & testium musculus. Alij autem ampli & longi quoque sunt, ut abdominis obliquè descendentes musculus, & septum transversum. Alij breues & ampli, ut intercostales, quorum amplitudo secundum duarum costarum interualli à dorso ad pectoris os ductum procedit. Tanto autem longiores uisuntur, distantiā à superiori costa ad inferiorem spectante, quanto ipsorum ductus à costa ad costam recto obliquior est, ac in latus magis declinat. Huc quoque referri possent insertionis principijque formæ, nam aliud principium uelut puncto tantum sit, ut musculi latus tendinem in manu producentis principium, & principia eorum musculorum, qui à coxendicis ossis appendice pronati, in tibiæ ossa inferuntur. Quidam uero instar simplicis lineæ principium obtinent, ut is quo brachium deorsum, uersus dorsum trahitur, & is quoque qui scapulæ basi insertus, eam dorso attrahit. deinde cum alijs copluribus, qui inter trahentes sursum scapulam prior maiorque recensetur. Alij rursus musculi non lineæ simplicis modo, uerum late superficie ritu enascuntur, ut tres qui ab ilium osse femur adeunt, & musculi cauam gibbamque scapulæ sedem occupantes, quorum ope brachium circumagitur. Quinetiam hæc lineæ superficies, in rectas circulares & angulares rursus subdividi possent. At ne hæc curiosius, quam decet, aliquis me persequi arbitretur, ad alias differentias orationem reflectam, si prius ad didero, insertiones similiter alias rectæ lineæ instar, & secundum ossis longitudinem fieri, cuiusmodi est musculi brachium pectori admoventis insertio. alijs per transversum & lata apprehensione, ut musculi brachium attollentis insertio. Velut punctum autem inferitur, tendo prioris musculi flectentium cubitum. Cæterum & ad formam quoque foramina fortassis spectat, quæ quibusdā musculis insunt, ut septo transverso bina obtigerunt foramina, quibus uenam caua stomachumque transmittit, quæ autem magna cedit arteria, & uerterbris uia præbet, uix foramine peruium est, sed sectione quadam inibi diuisum dici debet. Verum hæc septi foramina cum Hippocrate Galenus male animaduertit, qui etiam alibi orbicularem recti intestini musculum, & illum qui uesciæ ceruicem ambit (quia anulum referunt) perforatos esse recensuit. Est & unus quoque perforatorum is musculus, qui à prima thoracis costa pronatus, anteriori transversorum ceruicis uerterbrarum processum sedis inferitur, ac uenam in brachium cum arteria tendentem transmittit. Alij foramine nullo sunt peruij, ut corporis reliqui omnes, nisi fortassis quis intercostales ideo perforatos esse

A foraminibus.

Li. 5. de Admistrandis sectionibus.